

VIDEO BILAN SAMARALI O'RGATISH USULI

Sardor Kutliyev sardorkutliyev@gmail.com

Gabidullin Ruslan Dalerovich ruslongabidullin@gmail.com

Mamatov Javohir O'ybek o'g'li javoxirbekk20017@gmail.com

Annotatsiya - videolarni zamonaviy mikro o'quv jarayonining samarali vositasi sifatida ko'rib chiqish. Klip tafakkuri bilan bog'liq holda zamonaviy talaba va maktab o'quvchilarining holatini tahlil qilishga alohida e'tibor qaratilgan.

Kalit so'zlar : kliplarni o'ylash; videolar; mikroo'rganish ; ma'lumot.

Zamonaviy dunyo juda tez o'zgarimoqda, bundan yigirma yil oldin mobil telefon qanday qilib smartfonga aylanishini, Internet va axborot texnologiyalari qanday rivojlanishini tasavvur qilish qiyin edi. Shunga ko'ra, ommaviy foydalanishga kiradigan texnologiyalar jamiyatni o'zgartiradi. Turli xil shaxsiy gadjetlar orqali ommaviy kirish imkoniyatiga ega bo'lgan texnologiyalardan biri bo'lgan videolar, endi videolarni topish va tomosha qilish nafaqat oson, balki ularni yaratish ham mushkul ish emas. Ommaviy texnologiyaga aylangan videoroliklar ta'lim jarayonlarida qanday qo'llanilayotgani bizni qiziqtiradi va ulardan foydalanish samaralimi?

Avvalo, postindustrial jamiyatni qisqacha ko'rib chiqish kerak bo'ladi. Avvalo, odamlarning katta qismi jalb qilingan ulkan axborot maydoni paydo bo'ldi. Axborot maydoni turli sohalardan, manbalardan va hokazolardan turli xil ma'lumotlar bilan to'ldiriladi. Axborot oqimlari ko'pincha o'zaro tuzilmaydi va ularning katta qismi, shuning uchun uni idrok etish usulining o'zgarishiga olib keladi. Fransuz sotsiologi A. Mol postindustrial madaniyatni "mozaika" deb hisoblaydi. Shu bilan birga, u odamga "tushunchalar ekranini" beradi, bunda u dunyo bilan o'zaro munosabatlar tajribasini aks ettiradi. Sanoat davrida "tushunchalar ekрани" klassik ta'lim bilan bog'liq holda oqilona xususiyatga ega edi. Zamonaviy jamiyatda ta'limning ta'siri pasayib, ommaviy axborot vositalari va Internetning ta'siri kuchaymoqda. Shu munosabat bilan ma'lumotlarning mantiqiy tuzilishi va umuman fikrlash uslubi yo'qoladi. Shaxs uchun, birinchidan, miqdori bo'yicha axborotni o'zlashtirish, ikkinchidan, uni qandaydir mezon asosida tuzish, uchinchidan, axborotning turli elementlari o'rtasidagi sabab-oqibat munosabatlarini ajratib ko'rsatish tobora qiyinlashib borayotganligi sababli, u shunday bo'lishi mumkin: An'anaviy fikrlash turi bunday vaziyatni engishga qodir emasligini ta'kidladi. Klip ong tasvir va kontseptual sxema o'rtasidagi bo'shliqni yaratadi.

Zamonaviy jamiyatning ushbu o'ziga xosligini hisobga olgan holda, biz "klipli fikrlash" fenomenining paydo bo'lishi va umuman mavjudligi haqida gapirishimiz mumkin. Bu ma'lumotni idrok etish usuli bo'lib, u bir-biridan farq qiladigan semantik

bo'laklar o'rtasida almashish imkonini beradi, lekin ma'lumotlarning chiziqli ketma-ketligiga e'tibor qaratishga imkon bermaydi. Bundan kelib chiqadiki, idrok etishning bu usuli asosan axborot mazmuniga emas, balki uni oddiy esda saqlashga va boshqa turdagi axborotga tez o'tish qobiliyati bilan o'zlashtirishga qaratilgan. 24 ta so'z, raqamlar, vizual tasvirlar va boshqalarni yodlash mavjud. "Klipli fikrlash" - bu turli xil kontekstga asoslangan assotsiatsiyalar orqali tasvirlarda fikrlash. Bu, aslida, axborot jamiyatidagi mavjud vaziyatga shaxs tafakkurining javobidir. Javob - axborot oqimlarining parchalanishi va ongda osongina paydo bo'lishi mumkin bo'lgan tasvirlar orqali o'zlashtirilishi. Shunday qilib, zamonaviy postindustrial jamiyatda shaxslarning tafakkuri "bo'lingan", u tizimli fikrlashga qodir emas.

Axborotni shunday idrok etishning global o'zgarishi munosabati bilan bilimlarni o'zlashtirishning asosiy manbai sifatida o'rganish formatlari o'zgarishi kerak. Shu bois videoroliklar o'quv jarayoniga ma'ruza yozuvlari yoki qisqa videoroliklar ko'rinishida faol jalb etilib, ular yosh avlodga manzur bo'lmoqda. Bunday qisqa videoroliklar, bizningcha, eng samarali ta'lim usullaridan biridir. Ular zamonaviy voqeliklarga juda mos keladi, chunki jonli tasvirlardan foydalanish, doimiy o'zgaruvchan video ketma-ketliklari, audio effektlar va boshqalar. klip fikrlash qanday ishlashi bilan yaxshi ketadi. Videotasvirlar yordamida butun o'quv jarayonini tashkil qilish mumkin, deyish mumkin emas, lekin uni mikroo'rganish doirasida videofilmlar bilan to'ldirish ta'lim jarayonida samarali vosita bo'ladi.

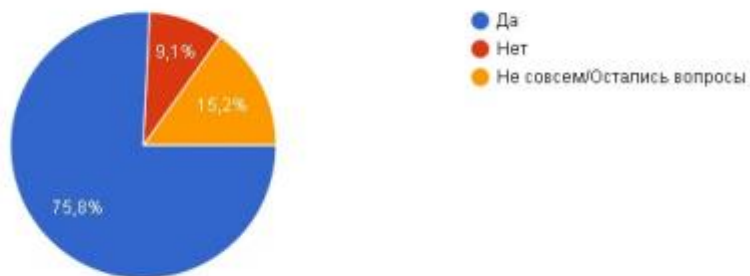
Keling, mikroo'rganish nima ekanligini tushunaylik. Microlearning - bu nisbatan kichik o'quv birliklari bilan shug'ullanadigan o'rganish va ta'limga yondashuv. U harakatchanlikka ega (trening har qanday qulay joyda va vaqtda bo'lishi mumkin), foydalanish imkoniyati (smartfon yoki noutbuk etarli) va diqqatni yaxshi jamlaydi. Ushbu yondashuv bilan mashg'ulotlar odatda ikki daqiqadan o'n besh daqiqagacha davom etadi.

Videoroliklar mikrota'lim usullaridan biri sifatida quyidagi sabablarga ko'ra o'quvchilarga ma'lumotni samarali etkazishga qodir: 1) qisqa muddatli; 2) vizual boylik; 3) aniq assotsiativ qatorlar; 4) keng axborot kontekstisiz tor masala bo'yicha konsentratsiya. Shu sabablarga ko'ra, videoroliklar klip tafakkurining tashuvchilari tomonidan muvaffaqiyatli idrok etilishi va idrok etilishi va shu bilan bugungi kunda ta'lim jarayoniga muvaffaqiyatli va samarali hamroh bo'lishi mumkin.

Tezislaringizni tasdiqlash uchun biz kichik tadqiqot o'tkazdik, uning mohiyati shunday videoni yaratish va uni 10-11-sinf o'quvchilari, bakalavriat 1-kurs talabalari uchun efirga uzatishdir [6]. Biz quyidagi savollarni berdik: 1) Sofizmlar nima ekanligini aniqladingizmi? 2) Sizningcha, videodagi ma'lumotlarni qaysi shaklda taqdim etish to'g'ri bo'lardi? 3) Video tushunarli edimi? Agar yo'q bo'lsa, nima uchun tushuntiring? Shunday qilib, biz quyidagi ma'lumotlarni oldik:

Разобрались ли вы с тем, что такое софизмы?

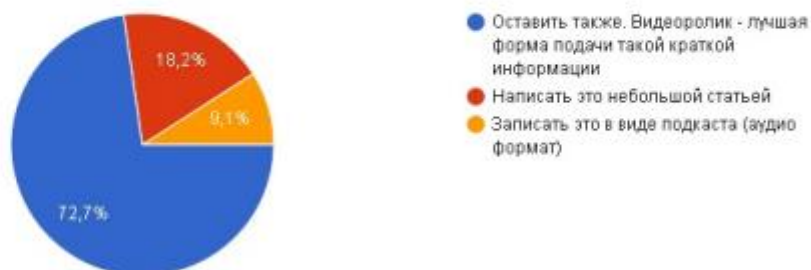
33 ответа

Ushbu diagrammada ko'rib turganingizdek, respondentlarning aksariyati uchun bitta video "Sofizm" mavzusini uning kelib chiqishi va madaniyatga ta'siri kontekstida chuqur singdirmasdan tushunish uchun etarli edi.

В какой форме по вашему мнению лучше всего было бы подать информацию из видео?

33 ответа

Respondentlarning 70% dan ortig'i video formatining samaradorligini qayd etdi. Uchinchi savolga javob berib, talabalar asosan “ha” va “tushunarli” javoblarini qoldirdilar. Umuman olganda, ularga boshqa hech narsa kerak emas edi. Klip fikrlash fenomeni bilan bog'liq holda, bunday treninglar tobora dolzarb bo'lib bormoqda. Tadqiqot uchun o'z ishlab chiqarishimizdan faqat bitta videodan foydalanganimizga qaramay, video usuli o'quv jarayonida boshqa universitetlar tomonidan ham qo'llaniladi: HSE, Tyumen davlat universiteti, IKBFU. Kant, bu uning samaradorligini ko'rsatadi [7]. Agar siz Youtube platformasiga e'tibor qaratsangiz, kontentning mashhur shakllaridan biri bu qisqa ta'lim videolari ekanligini payqadingiz, buni faqat microlearning bilan bog'lash mumkin.

Xulosa qilib aytganda, biz videolar haqiqatan ham mikroo'rganishning samarali usuli degan xulosaga keldik.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Mol A. Madaniyatning sotsiodinamiği . Moskva: Taraqqiyot, 1973, 35-83-betlar.
2. Dokuka S. V. Klip tafakkuri axborot jamiyati hodisasi sifatida // Ijtimoiy fanlar va zamonaviylik, 2013. No 2. P. 169–176.
3. Semenovskix T.V. Universitetning ta'lim muhitida "klipli fikrlash" fenomeni // " Fan tadqiqotlari " Internet jurnali . 2014 yil. 5-son (24). URL: <https://naukovedenie.ru/PDF/105PVN514.pdf> (bepul kirish).
4. Frumkin K.G. Klip fikrlash va chiziqli matn taqdiri // Topos : adabiy-falsafiy jurnal. 2010. № 9. URL: <http://www.topos.ru/article/7371>
5. Gassler G., Hug T., Glahn C. Integrated Micro Learning - asosiy usul va birinchi natijalarning konturi. // Interaktiv kompyuter yordamida o'qitish bo'yicha xalqaro konferentsiya, ICL 2004, sentyabr. 29-oktabr 1, 2004, Villach, Avstriya (CD-ROM).
6. [KMiP] - Sofizmlar . [video yozib olish] // YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=jZxYvKmhc9k&t=> 7. Nima shunday falsafa ? Yuqori darajada qisqacha . [videoga olish] // YouTube. URL : https://www.youtube.com/watch?v=5iG14bKJSCI&list=PL48Q51pndTV1CmPYB_LK1f-isTCHyxW1k_